

[Axel B. Lange.]

Hensyn til Prisdannelsen, noget, som Erhvervslivet paa ingen Maade kunde være tjent med. Dette er ogsaa alle forstandige Erhvervsfolk og Organisationsledere klar over. Men paa den anden Side maa man ogsaa være klar over, at man ikke skal overvurdere Priskontrollens Muligheder for at raade Bod paa Tidens Vanskeligheder. Priskontrol er nu engang ingen Mirakelkur. Prisstigningernes Aarsag kan man ikke indvirke paa, højst bøde lidt paa Følgerne. Man forøger ikke gennem Priskontrol den Varemængde, der er for lille i Forhold til Efterspørgselen, og slet ikke ved at holde Priserne nede.

Jeg skal ikke komme ind paa en nærmere Omtale af Lovforslagets Enkeltheder; ikke mindst efter de Vanskeligheder, man har haft i Folketinget, er jeg klar over, at der ingen Mulighed er for at faa gennemført Ændringer i Forslaget, der jo ogsaa i alt væsentligt falder sammen med den gældende Lov. Det vigtigste er ogsaa Lovens Fortolkning og særlig den Maade, den bliver administreret paa. Man maa erkende, at det er en meget vanskelig, næsten haabeløs Opgave, man giver de Mænd, der skal have Ledelsen af Arbejdet og Ansvar for Lovens Administration. Det bliver ogsaa en meget utaknemmelig Opgave. Man vil ikke kunne tilfredsstille Forbrugernes Ønsker om lave Priser, og man vil vanskeligt undgaa at begaa Uret mod Erhvervenes Udøvere. Saadan Uret er allerede i mange Tilfælde begaaet. Det er absolut heller ikke i Forbrugernes Interesse, at Erhvervslivet igennem en for haardhændet Behandling bliver udmarvet, saa det ikke bliver i Stand til paa tilfredsstillende Maade at udføre sin samfundsmæssige Opgave. Man maa ogsaa med megen Bekymring se den Tid i Møde, da de store Prisfald sætter ind, og man maa spørge, om Erhvervslivet da vil have tilstrækkelig økonomisk Modstandskraft til at tage Tabene.

Det maa derfor være Administrationens Opgave, samtidig med at man søger at holde Priserne nede, ogsaa at optræde med nødvendig Hensyntagen over for Erhvervslivet, i højere Grad at optræde vejledende end straffende. Den store Del af Erhvervslivets Folk ønsker at overholde Bestemmelserne, men det vil altid være farligt at stille Folk i den Situation, at de har Valget mellem at gaa økonomisk til Grunde eller overtræde Bestemmelserne. Den Demoralisation, dette kan medføre, er yderst ulykkelig. En af de vigtigste, men ogsaa vanske-

ligste Opgaver er at se, hvor der foreligger en virkelig tilsigtet Tilsidesættelse af Bestemmelserne for at opnaa en økonomisk Fordel. Naar jeg ser paa den meget om diskuterede § 8, ogsaa i den nye, forbedrede Skikkelse, maa jeg spørge mig selv: Hvorledes kan f. Eks. almindelige Kolonialhandlere eller Manufakturhandlere — eller man kan tage andre Brancher, der handler med flere Hundrede forskellige Slags Varer, naar der tages Hensyn til Art og Pris — løse den indviklede matematiske Opgave, som Kalkulationen af Udsalgsprisen for hver enkelt Varesort er? Der har i de sidste Dage staaet i Dagspressen, at man over for Manufakturhandelen har begyndt at benytte den Fremgangsmaade at kræve indsendt 3 Aars Status, og dersom det saa viser sig, at de paagældende har haft f. Eks. 2 eller 3 pCt. større Nettoavance det sidste Aar end de tidligere, bliver de indkaldt, og der bliver sagt til dem, at de maa have overtraadt Prisbestemmelserne, og hvis de vil undgaa Politiumdersøgelse og undgaa at faa deres Navne frem, maa de indgaa paa at betale en større Bøde. Jeg ved ikke, om disse Bladmeddelelser er rigtige, men det er nu en meget overfladisk og ukyndig Behandling, for der kan være mange helt ud lovlige Aarsager til, at Nettoavancen maa være forskellig, og at den netop i en Periode som den, vi nu har gennemlevet, maa være lidt højere end det normale. Og Pengeafpresning bliver aldrig tiltalende, selv om det er det offentlige, der foretager den. Jeg kan naturligvis godt se, at der maa en vis Skarphed, maaske en meget betydelig Skarphed til for at afskrække svage Sjæle fra at falde for Fristelserne, men det maa heller ikke blive saadan, at man siger, at hellere maa ti uskyldige lide, end at een skyldig gaar fri.

Naar jeg, til Trods for at jeg kan se Vanskelighederne ved Administrationen og ogsaa er klar over, at det ikke vil være muligt helt at undgaa, at der sker Uret over for Erhvervslivet, alligevel anbefaler Forslaget til uforandret Vedtagelse, er det, fordi jeg haaber, at Omdannelsen af Priskontrolraadet maa bidrage til, at man søger at administrere Loven ikke imod Erhvervslivet, men i Samarbejde med det, og fordi jeg har den Tillid til den højtærede Handelsminister, at han forstaar Vanskelighederne og ønsker, at der tages alle rimelige Hensyn til alle Sider.

Jeg skal hermed paa mit Partis Vegne anbefale det foreliggende Forslag til hurtig og velvillig Behandling.